

FINANČNÍ ARBITR ČR

Na řadu přijdou i pojišťovny

Mimosoudní řešení sporů na finančním trhu přestane financovat ČNB

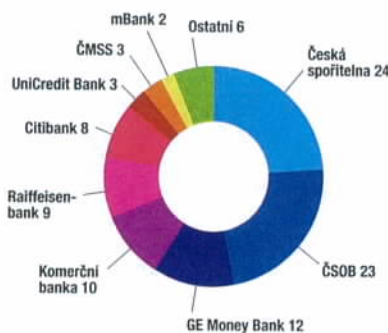
Během letošního roku se na finančního arbitra České republiky (FAČR) Františka Klufu, jehož úkolem je mimosoudně řešit některé spory na finančním trhu, obrátilo 620 Čechů. Ukazují to aktuální statistiky kanceláře FAČR z minulého pondělí. Jde zhruba o stejný počet stížností jako za celý loňský rok. A přibližně o 70 procent víc než v roce 2007, kdy bylo podnětů 370. Za celý rok 2009 lze očekávat oproti roku 2007 stoprocentní nárůst. Řešení sporů na finančním trhu bez soudu je v Česku stále oblíbenější. Navzdory tomu, že finanční arbitr zatím má jen omezené pravomoci a také malý rozpočet, ze kterého nelze dělat žádnou marketingovou kampaň. Jeho služby jsou však zdarma a řešení je nesrovnatelně rychlejší než u soudu.

Kancelář arbitra přijde ročně na víc než deset milionů korun. Peníze jdou z rozpočtu České národní banky. To by však od příštího roku mělo skončit. Kvůli kritice Evropské komise a Evropské centrální

banky by se financování mělo přesunout pod ministerstvo financí (MF). Arbitr by měl mít více pravomocí, slibuje resort financí. Rozpočet na provoz kanceláře finančního ombudsmana se však prý navyšovat nebude.

NA KOHO SI STĚŽUJEME

Počet návrhů na zahájení řízení před Finančním arbitrem ČR podaných na konkrétní instituci (v %)

Pramen: Finanční arbitr České republiky

SOUDY (NE)STAČÍ

V současné době může arbitr rozhodovat veškeré spory mezi poskytovatelem a uživatelem platebních služeb. Do října letošního roku přitom mohl tento „ombudsman“ zasahovat jen do povinností vyplývajících ze zákona o převodu peněžních prostředků. Rozšíření pravomocí přinesl nový zákon o platebním styku platný od prvního listopadu. Přestalo také platit omezení na spory do částky 50 tisíc eur. Je také vyloučena možnost řešit spor před arbitrem, pokud má smlouva rozhodčí doložku.

Tím však plány ministerstva financí s institucí FAČR nekončí. Od června 2010 by arbitr mohl začít řešit i spory z oblasti spotřebitelských úvěrů. Ve hře jsou také investice. „V souvislosti s přípravou transpozice směrnice Ucits VI očekáváme další rozšíření působnosti finančního arbitra – do oblasti kolektivního investování. Příslušný právní předpis je teprve ve fázi přípravy,“ uvedl mluvčí MF Ondřej Jakob.

VÍCE PRÁCE. Finanční arbitr České republiky František Klufa souhlasí s rozšířením svých pravomocí. Už příští rok by měl řešit spory o spotřebitelských úvěrech.

Do sporů o investice by mohl arbitr zasahovat už v roce 2011. Dle informací týdeníku EURO by na řadu mohly přijít také pojišťovny – nejdříve v roce 2012. Ministerstvo financí v současné době tvrdí, že „zájem MF je rozšířit pravomoci finančního arbitra, aby pokrýval co největší část finančního trhu“.

Zahrnutí pojišťoven do kompetence arbitra je ve fázi úvah a Klufa to označuje za „hudbu daleké budoucnosti“. Reakce pojišťoven se v současné době liší. Z vyjádření některých finančních domů vyplývá, že zatímco menší pojišťovny by byly pro, velkým hráčům pojištěného trhu se návrh moc nezamlouvá. „Téma finančního arbitra je v současnosti trochu předčasné, neboť soudy fungují řádně. V této oblasti by měl nastat určitý posun, což lze učinit například prostřednictvím specializovaných senátů,“ sdělil mluvčí České pojišťovny Václav Bálek.

SPOTŘEBÁKY? UŽ BRZY POMŮŽEME

Finanční arbitr František Klufa s rozšířením svých pravomocí souhlasí. „Přirozený a pozvolný růst kompetencí v návaznosti na požadavky Evropské unie je asi optimální“ podotýká.

Upozorňuje však, že náklady na provoz kanceláře porostou. „Příští rok v souvislosti s rozšířením pravomocí do oblastí spotřebitelských úvěrů počítáme s nárůstem dvou až čtyř lidí,“ uvedl Klufa. Přestože by do sporů okolo spotřebitelských úvěrů směl arbitr zasahovat až příští rok, už nyní se totiž dle Klufy mnoho lidí obrací s prosbou o pomoc v této oblasti. Na arbitra se však prý lidé obracují i kvůli hypotékám či pojištění, přičemž v těchto věcech zatím rovněž nemá žádnou pravomoc.

O spotřebitelských úvěrech se očekává velká diskuse. Návrh příslušného zákona se v současné době řeší. A některé splátkové společnosti už nyní poukazují na nedostatky tohoto návrhu, který arbitrovi umožní řešit spory v této oblasti. „Změny ohledně finančního arbitra samozřejmě sledujeme. Rozšíření jeho kompetencí je přirozeným odrazem změn, které s sebou nese provádění evropských směrnic. Kompetenci arbitra v tomto ohledu nijak zpochybňovat nelze, naopak. V tuto chvíli však není příliš jasné, jaké konkrétní spory ze spotřebitelských úvěrů bude arbitr rozhodovat. Potenciální rejstřík typů sporů je totiž poměrně široký, ale návrh zákona zatím velmi obecný,“ uvedl Martin Malý za společnost Ce-

FINANČNÍ ARBITR

V Česku funguje institut Finančního arbitra České republiky od roku 2003. Na pětileté funkční období volí finančního arbitra Poslanecká sněmovna z návrhů různých sdružení. Hlavním úkolem arbitra je nestranné, rychlé a bezplatné vyřizování sporů klientů s finančními institucemi mimosoudní cestou. Může řešit spory vyplývající z platebního styku. Zatím nemůže zasahovat do sporů týkajících se hypoték, spotřebitelských úvěrů či stavebního spoření. Úřad arbitra má nyní čtyři zaměstnance a dvě volené osoby – finančního arbitra a jeho zástupce.

telem. Vedle spotřebitelských úvěrů si lidé nejčastěji stěžují na převody finančních prostředků a na zneužívání platebních karet.

RYCHLE A ZDARMA

Arbitr řeší spory na základě podnětů. Průměrná doba, za kterou kauzu rozhodne, je dle aktuálních statistik FAČR 62 dní. Soud přitom trvá v průměru 3,5 roku – o nákladech na soudní řízení ani nemluvě. „Není to tak, že bychom odebírali soudům práci, ale jsme předstupněm. Zajištění způsobů alternativního řešení sporů mimosoudní cestou je součástí strategie spotřebitelské politiky Evropské unie,“ uvedl Klufa. Právě délka soudního řízení a náklady na ně jsou hlavním důvodem, proč chce MF arbitra více zaměstnat. Ve srovnání s ostatními zeměmi EU má při-

tom arbitr v Česku stále nejmenší pravomocí. Prioritou arbitra je ukončit spor směrem, což se prý v současné době daří. „Přes 90 procent sporů, kdy je navrhovatel v právu, se nám daří letos ukončit směrem,“ prozradil Klufa.

Rozhodnutí arbitra je sice konečné, ale nespokojené strany mohou požádat soud o přezkoumání. Pokud však jde o soud, může se stát, že spor o pět tisíc korun rázem nabobtná na mnohem vyšší částku. Proto Klufa zdůrazňuje, že prioritou je dohoda. Ne vždy se však rozhodnutí obejde bez pokut. Například loni udělil FAČR na pokutách 480 tisíc korun. Z toho 50 tisíc korun byly sankce finančním institucím a zbytek pokuty za nesplnění informační povinnosti.

PETRA PELANTOVÁ (petra.pelantova@euro.cz)

MIMOSODNÍ ŘEŠENÍ

Počet případů řešených Finančním arbitrem ČR

ROK	POČET PŘÍPADŮ
2007	370
2008	619
2009	730*
K 9. 11. 2009	620

*Odhad FAČR
Pramen: Finanční arbitr České republiky

ZKRACOVÁNÍ DOBY

Čas k vyřešení mimosoudních sporů

ROK	POČET DNŮ
2007	98
2008	62

Pramen: Finanční arbitr České republiky